

Intelektualni rezultat IO1:

POROČILO O RAZISKAVI (ANALIZA POTREB)

December 2020

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Izjava o omejitvi odgovornosti:

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni potrditve vsebine, ki odraža samo stališča avtorjev, in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta publikacija vsebuje.

Predlagano citiranje:

ACCESSCULT Consortium (2020). Sofinancira program Evropske unije Erasmus+. "Poročilo o raziskavi. Analiza potreb."

Več informacij o projektu ACCESSCULT najdete na:

<https://www.accesscult.eu/>

Avtorici: Sheena Gardner in Elisavet Dimitrokali

Kazalo vsebine

UGOTOVITVE.....	4
OS 1 & OS 2	4
OS 3	7
PRILOGA 1: Primeri obstoječih izobraževanj.....	10
PRILOGA 2:	15
a) Primeri močne prakse	15
b) Primeri dobre prakse.....	18

UGOTOVITVE

OS 1 & OS 2

Obstajajo številni moduli usposabljanja za delo z ljudmi z oviranostmi. Med njimi je več izobraževanj organiziranih za posebna področja invalidnosti (npr. okvare vida/sluha/veččutne okvare; okvare gibljivosti; posebne učne potrebe), pri čemer se priznava, da imajo posamezniki lahko več različnih in kompleksnih potreb.

Ugotovitve iz analize potreb so, da bo treba sprejeti odločitev o tem, katere potrebe po dostopnosti se bodo obravnavale. (Na primer, obstajajo raziskave, ki kažejo, da je število oseb z gibalnimi oviranostmi večje od vseh drugih skupin skupaj, vendar je prilagajanje za te skupine morda bolj zahtevno – ali pa potrebujejo večjo finančno podporo v primerjavi z - nekaterimi drugimi skupinami).

Obstajajo moduli usposabljanja, ki so namenjeni tistim osebam, ki delajo z invalidi: učiteljem, pomočnikom učiteljev, negovalcem; pedagoškim psihologom; organizacijam; delodajalcem; izobraževalcem in zdravstvenim delavcem; piscem spletnih vsebin, spletnim urednikom, spletnim oblikovalcem, spletnim razvijalcem, evalvatorjem spletne dostopnosti; kustosom in muzejskim vodnikom.

Ugotovili smo tudi, da so tistim, ki želijo zagotoviti dostopnost svojih spletnih strani, že na voljo številne storitve (kot posledica posebne zakonodaje o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij); prav tako je na voljo veliko število izobraževanj za tiste, ki se ukvarjajo z izobraževanjem invalidov (tudi to je posledica izobraževalnih politik). Za muzejske vodnike in kustose je na voljo dosti manj usposabljanj. Ciljne skupine izobraževalnih modulov projekta AccessCULT naj bi bilo sedanje ali bodoče muzejsko osebje.

Izobraževanja se izvajajo na različne načine: univerzitetna izobraževanja s kreditnimi točkami, izobraževanja s certifikatom EU, spletno izpopolnjevanje in usposabljanje ter videoposnetki na YouTubeu. Ugotovili smo, da se bomo morali za obe načrtovani izobraževanja odločiti, kdo bo izobraževanja akreditiral, ali pa bomo prešli od neakreditiranih, brezplačnih izobraževanj k obsežnejšemu izobraževanju, ki določa standarde za ljudi, ki delajo v kulturnem sektorju.

Sodelujoči v raziskavi so podali tudi mnenje o učnih ciljih, prevzetih iz drugih izobraževanj, in oceniti, ali sodijo med obvezne ali neobvezne. Na podlagi te raziskave so bila predlagana naslednja izhodišča:

Ob koncu izobraževanja/usposabljanja bi morali biti učenci/udeleženci sposobni:

- Opredeliti, kaj pomenita dostopnost in inkluzija.
- Opredeliti osnovne težave v zvezi z dostopnostjo za različne uporabnike.
- Našteti pogoste ovire, s katerimi se srečujejo invalidi in starejši.
- Razumeti, kako izboljšati storitve za stranke s posebnimi potrebami.
- Pristopiti k invalidni osebi ali se z njo pogovoriti.
- Vedeti, kje najti sorodne vire.
-

Z udeleženci projekta smo se posvetovali o njihovem obstoječem znanju o dostopnosti. Njihovi odgovori so bili podlaga za zgoraj navedene ugotovitve. Udeleženci raziskave so kot dragocene navedli naslednje vire: (Pričakuje se, da bodo tekom projekta dopolnjeni).

KAKŠNE POSEBNE POTREBE IMAJO INVALIDI?

Tukaj je koristen seznam različnih profilov invalidov in njihovih potreb:

- <https://www.gov.uk/government/publications/understanding-disabilities-and-impairments-user-profiles>
- <https://www.gov.uk/service-manual/user-research/plan-user-research-for-your-service>
- <https://www.disabled-world.com/disability/>
- https://www.etno-muzej.si/files/elaborat_eng.pdf
- <http://www.edf-feph.org/>
- <https://access.si.edu/museum-professionals>

KATERE OVIRE DOSTOPNOSTI SO BILE UGOTOVLJENE?

- Susana Mesquita & Maria João Carneiro (2016) Accessibility of European museums to visitors with visual impairments, *Disability & Society*, 31:3, 373-388, DOI: 10.1080/09687599.2016.1167671
- Diana Walters (2009) Approaches in museums towards disability in the United Kingdom and the United States, *Museum Management and Curatorship*, 24:1, 29-46, DOI: 10.1080/09647770902731759
- Colleoni M. (2013) Mobility, Accessibility and Social Equity: A Comparative and Interdisciplinary Empirical Study in the Metropolitan Areas of Milan, Bologna and Turin. In: Henckel D., Thomaier S., Könecke B., Zedda R., Stabilini S. (eds) *Space–Time Design of the Public City. Urban and Landscape Perspectives*, vol 15. Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-007-6425-5_10
- <https://www.routledge.com/Re-Presenting-Disability-Activism-and-Agency-in-the-Museum/Sandell-Dodd-Garland-Thomson/p/book/9780415494731>
- <https://rowman.com/ISBN/9780759123564/The-Multisensory-Museum-Cross-Disciplinary-Perspectives-on-Touch-Sound-Smell-Memory-and-Space>
- <https://www.routledge.com/Touch-in-Museums-Policy-and-Practice-in-Object-Handling/Chatterjee/p/book/9781003135616>

KAJ VEDO KULTURNI DELAVCI O DOSTOPNOSTI?

- RNIB (Royal National Institute for the Blind (UK). May 2009. Literature Review: Understanding the Needs of Blind and Partially Sighted People: their experiences, perspectives, and expectations. SSMR, University of Surrey
- <https://www.gov.uk/government/publications/memorandum-of-understanding-monitoring-and-enforcement-of-public-sector-website-accessibility>
- <https://bda.org.uk/help-resources/#communicating>

DRUGO:

Britansko združenje gluhih:

<https://bda.org.uk/heritage/>

Muzej norosti, Trate, Slovenija

<https://en.muzejnorosti.eu/>

Pridih preteklosti:

<https://www.etno-muzej.si/en/accessibility>

Tiflološki muzej, Zagreb, Hrvaška:

<http://www.tifloloskimuzej.hr/>

Tiflološki muzej, Madrid, Španija:

<https://museo.once.es/>

Taktilni muzej Omero, Italija, Ancona:

<https://www.museoomero.it/>

Življenje gluhih in naglušnih v Ljubljani
(fotografska razstava, ki jo je pripravil gluhi študent s fotografijami v fotodokumentacijskem oddelku Narodnega muzeja novejšje zgodovine v Ljubljani, Slovenija):

<https://fototekamnzs.com/bxfbs/pretekle-razatave/fotografske-podobe-iz-zivljenja-gluhih-in-naglusnih-v-ljubljani/>

Predstavljamo vam življenje gluhih in naglušnih, ki ga je predstavil Gašper Rems, študent restavratorstva za gluhe na Akademiji za likovno umetnost:

<https://tipk.si/oddaje/tipkove-minute/tipkove-minute-15-oddaja>

Kaj je zvočni opis? (dr. Joel Snyder):

<https://audiodescribe.com/about/whatisad.php>

Ditacta - taktilna umetnost za slepe opazovalce (Nataša Jovičić):

<https://ditacta.tumblr.com/method>

Aktiv - Ustvarjalna pisarna Sodelujem - multisenzorični vodiči in pomoč na kulturnih dogodkih/razstavah (samo v slovenščini):

<http://www.findglocal.com/SI/Ljubljana/469941533095000/AKT1>

Vocal Eyes:

<https://vocaleyeyes.co.uk/>

Mednarodna organizacija za umetnost invalidov

(Britanski svet):

<https://www.disabilityartsinternational.org/>

Berlin Inkluzija:

<https://www.berlinklusion.de/>

Projekt ASL VLOG, Muzej Whitney (ZDA):

<https://whitney.org/education/access/vlogs>

Knjižnica za slepe (samo v slovenščini, vendar dobra praksa pri dostopnih oblikah branja in glasovnih/zvočnih knjigah):

<http://www.kss-ess.si/>

OS 3

Tukaj je povzetek odgovorov partnerjev iz spletne ankete. Če želite prebrati celotne odgovore, obiščite skupno mapo projekta o rezultatu IO1.

1. Kako se vam zdita galerija Tate Britain v Londonu in Kulturni center Attenborough v Leicesteru z vidika dostopnosti in vključevanja?

- Izgledata razumljivo.
- Zanimiv izraz "intelektualni dostop" in kako so se ljudje ukvarjali z zbirkami.
- Zanimivo, da je nekdo razložil, kaj ljudje z okvaro vida čutijo pri dotiku in zanimivo, da so ti ljudje nekako vedeli, česa se dotikajo.
- Všeč so mi bila senzorična orodja v kovčku. Nisem prepričana o tradicionalnem videzu orodij.
- Všeč mi je bilo, kako je bilo omenjeno, da je bil dostop vključen v celotno razstavo, projekte in galerijo.
- Tate ponuja izkušnjo, prilagojeno različnim potrebam, z možnostjo dotikanja (ob podpori kustosa), bolj naklonjeno zvočnemu opisu.
- Videoposnetek prikazuje učinkovitost filozofije, pri kateri se osredotočamo to, da lahko invalidi med obiskom uživajo in se učijo.

2. Kako se vam je z vidika dostopnosti in inkluzije zdel Sodobni muzej Nottingham v Leicesteru?

- Zelo prijazno do oseb z različnimi oviranostmi; spodbuja sodelovanje, zato je dobro, da jih organizacije vključujejo v delo.
- Povečanje samozavesti mladim je bilo dobro sporočilo.
- Zaradi teme sodobne umetnosti se lahko starejši ljudje počutijo izključene, zato je dobro najti načine, kako prek umetnosti in skupnosti približati muzej ljudem.
- Prostor za srečevanje ljudi je zanimiva zamisel za skupine s posebnimi potrebami.
- Družbena omrežja so koristna, vendar kako pripraviti ljudi do tega, da bi muzej fizično obiskali in bili del skupin?
- Zanimivo je videti podnapise na videoposnetkih.
- Kakovost je pomembnejša od količine - individualna podpora je ključna za ranljive skupine.
- Pomemben je tudi avtentičen glas, da slišimo umetnika samega in ne le posrednika.
- Nottingham Contemporary se mi zdi fantastičen z vidika dostopnosti in vključenosti. Po mojem mnenju je njegova glavna prednost splošna filozofija vključevanja, v kateri lahko vsi invalidi resnično uživajo v kulturi in jo soustvarjajo.
- Še en pomemben vidik zadeva dobro počutje in zadovoljstvo pri delu kulturnih delavcev.

3. Kako se vam je zdel Narodni muzej na Škotskem z vidika dostopnosti in inkluzije?

- Muzejska druženja za osebe z demenco in njihove skrbnike - odličen film, ki ga je posnela lokalna univerza.
- Spodbudne dejavnosti in pripadnost skupnosti pomagajo ljudem z demenco, da se počutijo vključene.
- Še en fantastičen primer popolnega vključevanja. Fantastična zamisel o vključevanju starejših ljudi v takšno izkušnjo. Po mojem mnenju je zelo pomembno proaktivno vključevanje

starejših, ki lahko zaradi svojih konkretnih izkušenj z artefakti pomagajo tudi kulturnim delavcem pri poglobljenem razmišljanju in izboljšanju njihove strokovnosti.

- Muzej ponuja popolno vključenost s pomočjo spletnega učenja, demence, avtizma, omogoča ogled v britanskem znakovnem jeziku in z zvočnimi opisi. Za boljšo dostopnost so na izposajo tudi slušne naprave. Na njihovi spletni strani najdemo tudi informacije o fizični dostopnosti njihovih objektov.

4. Kako se vam je z vidika dostopnosti in inkluzije zdelo Umetnostna galerija in muzej Herbert?

- Odličen kratek film, ki bolj prikazuje kot pripoveduje izkušnjo obiskovalca z avtizmom.
- Na voljo je bil zemljevid, vendar ni bilo razloženo, kaj je treba storiti in kam iti. Zanima me, kakšne so potrebe oseb z avtizmom? Ali se je ta oseba počutila osamljeno? Ali ne bi bilo bolje, če bi bila tam skupina oseb z avtizmom? Ni bilo nobenega znaka o hrupni sobi! Nisem prepričan, da sem videl znake naokoli. Kaj je zanje normalno?
- Video za obiskovalce z drugačnimi potrebami je zelo dober, na tem področju pa bi morali več delati.
- Oseba z avtizmom lahko ob obisku muzeja zlahka uživa in se uči. Pomembno je, da je deček z avtizmom pri svojem raziskovanju popolnoma samostojen zaradi pomoči in usmeritev osebja. Muzej se mi je zdel fantastičen z vidika dostopnosti.

5. Kako se vam je zdel Scotch Whisky Experience z vidika dostopnosti in inkluzije?

- Odlična naprava za britanski znakovni jezik, angleški znakovni jezik in druge jezike. Prijazen videoposnetek, ki prikazuje tudi psa.
- Ne prikaže toliko kot videoposnetek od muzeja Herbert.
- Naprava za gluhe osebe s podnapisi in v tujih jezikih. Kako zajeti nekaj teh čustev in misli gluhih oseb?
- Z vstopnino za ogled se plača osebje, zato je to težko ponoviti v prosto dostopnem muzeju. Cena je tudi višja od obiska muzejev, kjer računajo za vstopnino.

6. Kako se vam je zdel škotski parlament z vidika dostopnosti in vključenosti?

- Različne informacije za različne skupine.
- Všeč so mi kratki poglobljeni videoposnetki, zlasti tisti, v katerih nekdo (ki pozna parlament) razlaga.
- Videoposnetek za varnost in dostopnost je bil zelo dobro razložen in dobro ga je imeti na spletu pred obiskom.
- Videoposnetki tudi za gluhe.
- Zanimivo je, da je na voljo vprašalnik za ocenjevanje dostopnosti za obiskovalce.
- Všeč so mi bili virtualni videoposnetki 360 stopinj.
- Zanimivo bi bilo imeti podnapise tudi za druge jezike.
- Zanimivo bi bilo tudi, če bi lahko hkrati nosili virtualna očala in imeli možnosti izbire jezika.
- Menim, da je animacija odlična in da bi ji lahko sledila kartica z vizualnimi simboli, ki bi jo lahko

- ob obisku vzeli s seboj kot opomnik.
- Všeč so mi zvočni primeri, ki opozarjajo ljudi s senzorično preobremenitvijo. Vodnik je bil pripravljen v sodelovanju s pobudami za avtizem in kaže na prednosti partnerskega sodelovanja.
7. Kako se vam je z vidika dostopnosti in inkluzije zdelo podjetje Scottish Marine?
- Spletna stran se je dolgo nalagala. Na voljo je virtualni asistent za učenje in dostopnost, na katerega se je mogoče obrniti s posebnimi vprašanji, vendar ni bilo ničesar razvidnega o dostopnosti na splošno.
 - Dobra kakovost 3D ogledov. Želim si, da bi imel virtualna očala. Želel bi si nekaj zvoka in razlage.
 - Všeč mi je 3D izkušnja, vendar se še vedno zanaša na digitalne besedilne plošče, medtem ko bi multimedija ustvarila več vzdušja – zvok in videoposnetek bi pripomogla k temu, da bi ladja zaživela. Test se mi je zdel neprivlačen, ni mi vzbudil radovednosti.
 - Zelo dobro. Fantastična spletna stran s 3D zbirkami.
8. Po ogledu gradiva o dobrih praksah iz področja kulturnih znamenitosti, kaj po vašem mnenju naredi prakso močno? Kakšni so vaši predlogi za izboljšanje dostopnosti in vključenosti?
- Enostavno iskanje informacij o dostopnosti.
 - Jasno predstavljene za različne skupine.
 - Videoposnetki dogodkov/objektov, kot so jih doživeli uporabniki, so zelo koristni.
 - Kontaktna oseba za dodatne informacije/organizacijo skupinskih ogledov.
 - Dobra praksa mora imeti široko paleto pristopov in orodij za vse. Pomembno je, da se živimo in začutimo, kaj bi doživljali ljudje z različnimi težavami z oviranostjo. Nekaj, kar se nam zdi normalno, za druge ni in obratno. Morda bi bilo dobro vključiti zdravstvene delavce, ki so specializirani tudi za različne posebne bolezni, kot sta avtizem in demenca, da bi razumeli, kaj jih sproži ter kaj je dobro in kaj ne. Pomembna je zamisel o spletnih virtualnih 3D ogledih z zvočno podlago in jezikovnim prevodom. Prav tako se zdi, da so nekatera orodja, ki so bila uporabljena v vključujočih skupinah, precej tradicionalna. Kje je sedaj tehnologija? Bolje moramo razumeti razpoložljivo tehnologijo. Zelo so mi bili všeč spletni videoposnetki britanskega parlamenta o dostopnosti. Običajno veliko bereš in se lahko počutiš izgubljenega, zato je dobro videti videoposnetke, ki prikazujejo, kaj boš doživel in kaj moraš upoštevati.
 - Prilagajanje izkušenj individualnim potrebam, usposobljeno osebje s strastjo do dostopnosti.
 - Več podrobnosti o dostopnosti in lažje iskanje. Bolj promovirati svoje delo na področju dostopnosti in vključevanja. Spletne strani bi morale vključevati funkcijo dostopnosti na svoji glavni strani.
 - Dobra praksa vključuje zgoraj navedeno, uporabo nove tehnologije in videoposnetkov o dostopnosti. Usposobljeno osebje, ki se zna sporazumevati z vsemi osebami z dodatnimi potrebami, in veliko podrobnosti o možnostih, ki jih ponujajo.

PRILOGA 1: Primeri obstoječih izobraževanj

ORGANIZACIJA

NASLOV IZOBRAŽEVANJA

SPLETNA STRAN/ KONTAKT

A. Izobraževanje za delo s posebnimi skupinami invalidov		
Avtizem	(3 izobraževanja)	https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
Okvara sluha, vida, multisenzorična okvara	(3 izobraževanja)	https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
Posebne vzgojno-izobraževalne potrebe	(3 izobraževanja)	https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
Socialne, čustvene in vedenjske težave		https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
B. Izobraževanje za posebne skupine ljudi, ki delajo z invalidi		
Učitelji, pomočniki učiteljev, skrbniki	izobraževanja DISN	https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
Izobraževalni psihologi	izobraževanja DISN	https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
Koordinator za posebne izobraževalne potrebe	izobraževanja DISN	https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
Spletni oblikovalci	Omogočanje dostopnosti spletnih strani ("Making websites accessible")	https://www.w3.org/WAI/teach-advocate/accessibility-training/workshop-outline/

Organizacije	Spletne strani in zakonske obveze ("Websites and legal obligations")	https://www.allable.co.uk/training-courses/introduction-to-accessibility
Delodajalci	Zaposlovanje oseb z oviranostmi	https://www.highspeedtraining.co.uk/business-skills/disability-awareness-training.aspx?mkwid=s_dc&pccid=310665256303&pkw=&pmt=b&dim=&gclid=CjwKC_AiA4o79BRBvEiwAjteoYJe-MMvwOCQIcrQBhzj2e9u9Te-qzpUibKzLAzASFgX0cBz69uy-eBoCrBsQAvD_BwE
Vzgojitelji in zdravstveni delavci	Posebej prilagojena izobraževanja	https://www.disabilitymatters.org.uk/
Ekipe, zaposleni, ki so v stiku z osebami z oviranostmi	Posebej prilagojena izobraževanja	https://www.centreforresolution.com/disability-awareness-training/
Upravljalci dogodkov na področju uspešnosti	Prilagojena izobraževanja	https://accessandinclusivitymatters.com/aim-2-assisted-performances
Upravljalci dogodkov na področju uspešnosti	Dostopnost v mislih – možno je spletno izobraževanje	https://accessandinclusivitymatters.com/aim-1-accessibility-in-mind
Ekipe, ki se srečujejo z obiskovalci	storitve za stranke in spletna dostopnost	https://accessandinclusivitymatters.com/aim-1-accessibility-in-mind
Zlasti organizacije, povezane z UNICEF-om	Izobraževanje o spletni dostopnosti	https://accessandinclusivitymatters.com/aim-1-accessibility-in-mind
Kustosi, muzejski vodniki in drugi kulturni delavci	Cultural accessibility	https://www.fondazionepaideia.it/2019/12/11/operatori-museali-e-disabilita-i-corsi-2020/
Spletni razvijalci	Programiranje za digitalno dostopnost	https://digital-accessibility.eu/certified-training-modules/

Spletni oblikovalci	Oblikovanje za digitalno dostopnost	https://digital-accessibility.eu/certified-training-modules/
Pisci vsebin, spletni uredniki	Upravljanje družbenih omrežij	https://digital-accessibility.eu/certified-training-modules/
Menedžerji, organizacije	Implementacija digitalne dostopnosti	https://digital-accessibility.eu/certified-training-modules/
Evalvatorji digitalne dostopnosti	Ocenjevanje spletne dostopnosti	https://digital-accessibility.eu/certified-training-modules/
Razno	Uvod v digitalno dostopnost	https://digital-accessibility.eu/certified-training-modules/

C. Izobraževanje v obliki univerzitetnih modulov ali študijev

DISN na Univerzi v Birminghamu	ponuja vrsto modulov in izobraževanj CPD in kreditnih točk za osebe z različnimi oviranostmi	https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
Univerza v Birminghamu	Magistrski študij (inkluzija in invalidnost)	https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
Spletni dogodki in objave na blogu	DISN	https://www.birmingham.ac.uk/schools/education/departments/disability-inclusion-special-needs/index.aspx
Projekt EU Cosme		http://www.visits4u.eu/

D. Izobraževalni programi in predmeti na fakultetah v Sloveniji

Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani		Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo - Etnološka muzeologija (1. stopnja) - dr. Jože Hudales
		Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo - Etnološka muzeologija- študijska praksa – 1. stopnja (terensko delo: participativni muzejski projekt) dr. Jože Hudales
		Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo - Sodobna muzeologija (magistrska stopnja) - dr. Jože Hudales
		Oddelek za pedagogiko in andragogiko - vključno z inkluzivno pedagogiko (Pedagoška obravnava oseb s posebnimi potrebami - dr. Robi Kroflič)
		Interdisciplinarni podoktorski program Heritologija - koordinator programa dr. Jože Hudales
Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani	Specialna in rehabilitacijska pedagogika	http://www.pef.uni-lj.si/381.html
	Tiflopedagogika in pedagogika specifičnih učnih težav	http://www.pef.uni-lj.si/382.html
	Speech and Language Therapy and Surdopedagogy	http://www.pef.uni-lj.si/1073.html
	Pomoč z umetnostjo	http://www.pef.uni-lj.si/818.html
	Muzejska pedagogika	http://www.pef.uni-lj.si/840.html

	Inkluzivna pedagogika	http://www.pef.uni-lj.si/927.html
Fakulteta za socialno delo, Univerza v Ljubljani	Ljudje z ovirami (teorije in metode socialnega dela)	dr. Darja Zaviršek
	Socialno delo s starimi ljudmi	dr. Jana Mali
	Delo z ljudmi v duševnih krizah	dr. Vito Flaker
Pedagoška fakulteta, Univerza na Primorskem	Inkluzivna pedagogika	https://www.pef.upr.si/study_programmes/master_programmes/inclusive_pedagogics/
E. Izobraževanja za dostopnost in inkluzivnost v muzejih in galerijah		
Novo izobraževanje za kustose in druge zaposlene v muzeju	(Samo v slovenščini)	https://www.nms.si/si/muzej/spdm#dostopnost
Simpozij o formatih za lažje branje	(Samo v slovenščini)	http://www.risa.si/Domov/Novice/ArtMID/672/ArticleID/62/Spletni-posvet-v-lahkem-branju
F. Dve instituciji, ki lahko zagotovita dobre vire in raziskovalno-študijske programe v Veliki Britaniji		
Univerza v Leedsu	Center za invalidske študije	https://disability-studies.leeds.ac.uk/
Univerza v Leicesterju	Muzejske študije	https://le.ac.uk/museum-studies

PRILOGA 2:

a) Primeri močne prakse

Seznam kulturnih znamenitosti v VB	British Motor Museum	V&A Museum	Waddesdon: A Rothschild House & Gardens	TATE	The Scottish Parliament in Edinburgh
Online					
Virtualni ogledi	<p>Spletni ogledi https://www.britishmuseum.org/collection/galleries</p> <p>Opisni spletni vodniki https://soundcloud.com/britishmuseum/sets/new-audio-descriptive-guide</p>		<p>Zelo dobri spletni ogledi https://waddesdon.org.uk/the-collection/virtual-tours/</p>		<p>Virtualni 360-stopinjski ogledi z razlago in podnapisi. https://visitparliament.scot/immersive-tour/</p>
Video-posnetki	<p>Znakovni jezik https://www.youtube.com/playlist?list=PL2nrDHsbqDCZ0hHzmTWXwgFpKcSsZ8hzS</p>	<p>https://www.youtube.com/watch?v=dP7ot_CQ_58&ab_channel=VictoriaandAlbertMuseum</p>		<p>Spletni videoposnetki po temah, zbirkah, umetnikih https://www.tate.org.uk/art/podcasts</p>	
Gradivo za branje		<p>Spletne zbirke https://www.vam.ac.uk/collections?type=featured</p>	<p>spletno bralno gradivo arhivov in zbirk https://waddesdon.org.uk/the-collection/explore-the-collection/</p>		<p>O uporabi jezikov v škotskem parlamentu odloča Škotski parlamentarni organ. https://www.parliament.scot/help/1679.aspx</p>

<p>Pogovori</p>	<p>Podkast z kuratorji https://www.britishmuseum.org/the-british-museum-podcast</p> <p>youtube posnetki https://www.youtube.com/user/britishmuseum/featured</p>	<p>Online talks https://www.vam.ac.uk/whatson/programmes/online</p> <p>Online Courses: https://www.vam.ac.uk/info/academy</p>		<p>Spletno berljivo gradivo o zbirkah</p>	
Fizični ogledi					
<p>Dostopnost objektov</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>Spletni videoposnetek o dostopnosti objektov. Spletni vodnik za obiskovalce z avtizmom. Spletni videoposnetek za gluhe in naglušne. Spletni vodnik za načrtovanje obiskov za gluhe osebe. Obrazec za dostop za obiskovalce: https://www.parliament.scot/visitandlearn/85529.aspx</p>
<p>Vodiči in ogledi</p>	<p>Large print guides and Sensory map https://www.britishmuseum.org/sites/default/files/2019-11/British-Museum-Sensory-Map-PDF-Download.pdf</p>		<p>Senzorični zemljevidi: Senzorični zemljevidi, ki so namenjeni predvsem majhnim otrokom ali osebam z učnimi težavami, vendar v njih lahko uživajo vsi, raziskujejo naravo s pomočjo čutil, kot so dotik, vonj, zvok in vid. https://waddesdon.org.uk/blog/explore-the-gardens-in-new-ways/</p>	<p>Velika navodila za tiskanje</p>	<p>Informacije v britanskem znakovnem jeziku o tem, kaj lahko škotski parlament nudi gluhim in naglušnim, ki želijo obiskati muzej: https://www.parliament.scot/help/114985.aspx</p> <p>Razdelek o psih pomočnikih</p>

Tehnologija		Slušne indukcijske zanke	Indukcijske zanke in multimedijски vodniki za £3	Slušne zanke	
Senzoričen pristop	x https://www.britishmuseum.org/visit/accessibility-museum			Ogled muzeja na otip	Obvešča o senzoričnih težavah, ki jih lahko povzročijo zvok in vonjave iz kavarne. Pojasni tudi, čemu so namenjeni različni zvoki.
Komu je namenjen	Močan etični pristop, ki vsem mladim obiskovalcem ponuja priložnosti za vključujoče učenje. Ponujamo široko paleto pripomočkov za podporo učencem z oviranostmi (vid, sluh, učenje in mobilnost). https://www.britishmuseum.org/learn/schools/access-and-sen	Obiskovalci z gibalno oviranostjo, okvaro sluha (indukcijske zanke, izboljšanje zvoka, znakovni jezik za gluhe, podnapisi, vratne zanke in radijski sprejemniki za uporabo na pogovorih in ogledih), okvaro vida (veliki tiski in taktilni seznam knjig, podporne tehnologije v učilnicah, sistemi za povečevanje, pogovori in zvočni opisi, predmeti na dotik, senzorične delavnice)	Fizična oviranost, slabovidnost in slepota, motnja sluha in gluhot		Posebne storitve za avtiste, kot so mirne sobe, pravila obnašanja, varnostni senzorični pregledi.
Uporabne povezave					
Povezave	https://www.britishmuseum.org/visit/accessibility-museum	https://www.vam.ac.uk/info/disability-access	https://waddesdon.org.uk/your-visit/disabled-access/	https://www.tate.org.uk/visit https://www.youtube.com/watch?v=LZUR7Iz0YIE&ab_channel=vanabbemuseum	https://www.parliament.scot/help/75462.aspx https://www.parliament.scot/visitandlearn/80786.aspx https://www.parliament.scot/visitandlearn/80787.aspx

b) Primeri dobre prakse

Seznam kulturnih znamenitosti v VB	The Hebert Art Gallery & Museum, Coventry	Nottingham Contemporary	ORVIK Viking Centre	Coventry Transport Museum	British Motor Museum	National Museums in Scotland	Scottish Maritime Museum
Online							
Virtualni ogledi							V okviru projekta "Scanning The Horizon" smo ustvarili virtualne ogleda, da bi izboljšali dostop do naše zbirke. https://www.scottishmaritimemuseum.org/virtualtours/
Video-posnetki		Spletni videoposnetki s podnapisi https://www.youtube.com/watch?v=mfKri5T6qdo&ab_channel=NottinghamContemporary https://www.youtube.com/user/nottcontemporary/videos		Časovnica Jaguarja https://www.youtube.com/watch?v=Gkxpir01yMw&ab_channel=PeterHapper O muzeju https://www.youtube.com/watch?v=-saUg4gJvKE&ab_channel=RossForshaw	O muzeju https://www.youtube.com/watch?v=3ZMOytpZJto&ab_channel=BritishMotorMuseum	O muzeju https://www.nms.ac.uk/national-museum-of-scotland/ Spletne zbirke https://www.nms.ac.uk/explore-our-collections/ Online videos and highlights ex. https://www.nms.ac.uk/explore-our-collections/resources/the-circular-economy/sections/what-is-the-circular-economy/	Nekaj spletnih videoposnetkov https://www.scottishmaritimemuseum.org/exhibitions/harbour-stories-short-films/ Spletne 3D zbirke

<p>Gradivo za branje</p>	<p>Spletne zbirke za ogled in branje https://www.theherbert.org/collections/</p>	<p>Da, v večji velikosti besedila, vendar omejeno</p>	<p>Zanimiva dostopnost v orodni vrstici spletnega mesta. Možnost glasovnega branja za vas. https://www.jorvikkingcentre.co.uk/education/outreach/</p>			<p>Veliko bralnega gradiva in spletnih izobraževalnih iger. https://www.nms.ac.uk/museum-at-home/play-and-learn/</p>	<p>Ta večkrat nagrajeni muzej je odličen. Na dveh čudovitih lokacijah na zahodu Škotske lahko spoznate pomen Škotske za pomorsko zgodovino, vključno z ljudmi, ki so gradili in pluli s škotskimi ladjami po svetu.</p>
<p>Pogovori</p>	<p>Spletni pogovori https://www.theherbert.org/whats-on/1547/donald-rodney-autoicon-discussing-the-digital-body</p>	<p>Zapiski o razstavi se lahko berejo in poslušajo iz avdio posnetkov, spletno gradivo lahko berete v večji velikosti https://www.nottinghamcontemporary.org/whats-on/</p>		<p>Uvodni videoposnetki za slišče in osebe z okvaro sluha https://www.youtube.com/watch?v=-saUg4gJvKE&ab_channel=RossForshaw https://www.youtube.com/watch?v=munE15H2-DI&ab_channel=CoventryTransportMuseum</p>		<p>Glejte in se učite na spletu https://www.nms.ac.uk/museum-at-home/watch-and-listen/</p>	<p>Blog zapisi https://www.scottishmaritimemuseum.org/collections/ Spletna zbirka – videoposnetki https://www.scottishmaritimemuseum.org/art/</p>

Physical tours							
Dostopnost objektov	x	x	x		Vodnik za spletni dostop https://cdn2.hubspot.net/hubfs/5374582/BritishMotorMuseum_September2019/pdf/British-Motor-Museum-Access-Statement.pdf		
Vodiči in ogledi	Vodnik za obiskovalce muzeja z avtizmom https://www.theherbert.org/visiting/accessibility.aspx		Avdio opisna različica komentarja na vožnji, ki v celoti pojasnjuje potovanje po vikinškem mestu.		spletni zemljevid ogledov https://cdn2.hubspot.net/hubfs/5374582/British-Motor-Museum-Map-July-2019.pdf		
Tehnologija		Slušne zanke		Videoposnetki in interaktivne vsebine imajo posebne usmerjene zvočnike. Zvok se ne prenaša po prostoru, vendar ga lahko slišite, če stojite blizu zvočnikov. 4D Simulator vožnje. https://www.transport-museum.com/visiting/4d_simulator.aspx	Indukcijske zanke		

Senzoričen pristop				Razstava Workdays and Holidays je poseben veččutni prostor z vonjavami, zvoki in otipljivimi predmeti, ki so na voljo za uporabo. Dišave in zvoki so zaprti in so dostopni z dvigom ročice ali telefonske slušalke.			
Komu je namenjen o		Imamo tudi veliko izkušenj s podporo potrebam starejših oseb, oseb z demenco in avtizmom. Inkluziven pristop https://www.nottinghamcontemporary.org/exchange/communities-groups/			https://www.britishmotormuseum.co.uk/learning/community-engagement	avtisti, slepi in slabovidni; britanski znakovni jezik, slušni pripomočki https://www.nms.ac.uk/about-us/outreach-and-engagement/additional-support/	
Uporabne povezave							
Povezave	https://www.theherbert.org/visiting/accessibility.aspx	https://www.nottinghamcontemporary.org/exchange/communities-groups/	https://www.jorvikkingcentre.co.uk/visit/access/	https://www.transportmuseum.com/visiting/access_information.aspx	https://www.britishmotormuseum.co.uk/plan-your-visit/access-and-facilities	https://www.nms.ac.uk/about-us/outreach-and-engagement/additional-support/	https://www.goindustrial.co.uk/museum/scottish-maritime-museum/visitor-info/details/accessibility-scottish-maritime-museum

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

KDO SMO

INŠTITUT ZA NAPREDNO
UPRAVLJANJE KOMUNIKACIJ

